

Геков Максим Віталійович Правовий механізм надання та обмеження права на доступ до екологічної інформації	167
Даниловських Владислава Вадимівна Щодо імплементації міжнародних нормативно-правових актів в законодавство України в сфері поводження з відходами	171
Єліна Анастасія Андріївна Правове регулювання екологічного маркування в Україні	175
Іванюта Дарина Олегівна Правове регулювання охорони клімату в умовах євроінтеграційних процесів	178
Ключникова Наталія Володимирівна Особливості юридичної відповідальності за самовільне зайняття земельної ділянки	183
Савчук Олена Олександрівна Лісова сертифікація як інструмент екологічного менеджменту в Україні	186
Холодна Євгенія Євгенівна Основоположні засади державної екологічної політики в сфері зміни клімату	190

IV

Актуальні питання захисту прав працівників суб'єктів господарювання різних форм власності. Тенденції правового регулювання ринку праці у контексті сприяння господарської діяльності в інноваційному суспільстві за умов євроінтеграції в Україні

Вапнярчук Наталія Миколаївна Судовий захист як одна із гарантій реалізації права працівників на працю і освіту	195
Іншин Микола Іванович Концептуальні перспективи розвитку правового регулювання ринку праці України у контексті сприяння господарській діяльності в інноваційному суспільстві	199
Ярошенко Олег Миколайович Особливості припинення трудового договору за п. 7-1 ст. 36 КЗПП України	201
Рекомендації за підсумками круглого столу	206

I ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ Й ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Білоусов Є. М.,
*к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права
НЮУ імені Ярослава Мудрого*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПРІОРИТЕТНИХ ГАЛУЗЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ (ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ)

Економічна безпека держави досягається за рахунок комплексного підходу в сфері державного управління соціально-економічними та суспільно-політичними процесами з урахуванням економіко-географічних особливостей та геополітичних умов, у яких знаходиться держава як суб'єкт міжнародних відносин. Україна на сьогодні відчуває на собі тиск наслідків глобалізаційних процесів, оскільки стоїть між демократичним Заходом та консервативним Сходом. Від цього проблеми економічної безпеки в Україні загострюються набуваючи ознак економічного протистояння і навіть економічної війни з деякими країнами. Подібні тенденції вимагають виваженої, ґрунтовної, системної та далекоглядної державної політики, яка втілюється з поміж іншого в програмах розвитку окремих соціально-економічних напрямків та сфер суспільного виробництва.

Держава фактично переглянула основні стратегічні перспективи виходячи із тих умов в яких опинилася Україна, але при цьому орієнтуючись на відновлення нею і якості промислового потенціалу,

і суверенітету в кордонах 2013 року. В сфері ж економічної безпеки це означає формування такої державно-управлінської моделі, за якої нова економіко-географічна реальність поєднуватиметься із соціально-економічними тенденціями, викликаними системними змінами суспільних процесів, але в цілому ж орієнтована на стратегічні пріоритети євроінтеграції.

Таким чином, на перший план виходять нові завдання і зокрема забезпечення економічної безпеки пріоритетних галузей національної економіки, а досягнути цього найбільш ефективно та оперативно можливо за умови широкого впровадження в практику державного управління економічними процесами суспільно-географічного підходу.

На думку Л. Коковського «сутність суспільно-географічного підходу до забезпечення економічної безпеки реалізується в системі критеріїв і показників географічного виміру, які враховують як загальнодержавні вимоги до стану економіки, так і індивідуальні особливості кожного регіону. Система показників, що одержали кількісне вираження, дозволяє завчасно сигналізувати про небезпеку, що загрожує, і вживати заходів щодо їх попередження». Хоча насправді, вирішальне значення мають, з точки зору адекватного та своєчасного реагування на негативні явища в процесі розвитку економічної підсистеми регіону чи системи держави, мають не стільки показники, які формує економіка регіону и держави, скільки їх співставлення з плановими або граничними значеннями. Граничні значення в даному випадку виступатимуть в якості індикаторів системи управління економічною безпекою регіону або держави, а щодо пріоритетних напрямків розвитку економіки, а то ще й являють собою елемент безпомилковості або їх релевантності. Тобто досягнення або навпаки недосагнення встановлених показників означатиме, чи правильно були визначені стратегічні напрямки у розвитку тієї чи іншої галузі.

При цьому визначення пріоритетних галузей економіки розуміє під собою ще й розробку такого інструментарію та моделі державної економічної політики, яка б забезпечувала подолання наслідків системної кризи. Так, Н. І. Кобзар, С. О. Геращенко та О. М. Кирієнко в своєму дослідженні доводять, що системність кризових явищ, які вимагають відповідної реакції з боку держави, полягає у наступно-

му: « за період з 1991 року по теперішній час Україна із індустріальної держави перетворилася на аграрну і сировинну країну; у зв'язку з досить високим ступенем зносу основних фондів, потрібні значні капітальні інвестиції на їх оновлення; воєнний конфлікт на Сході країни та анексія Криму призвели до суттєвої втрати ВВП, за оцінками експертів, близько 20 %; формування надмірного рівня державного боргу, що склав понад 70,2 % від ВВП тощо». При чому основна проблема криється навіть не в спроможності влади відреагувати на ситуацію, що склалася, а в тому що таке реагування має стратегічно тривалий період, який не вкладається в жодну політичну каденцію, а відтак не дасть змогу політичним елітам, які перебувають при владі, отримати необхідний результат для подальшого маніпулювання електоральними вподобаннями. Економіка країни стає заручником політичної боротьби, що негативно відображається на стані економічної безпеки держави в цілому.

У цьому аспекті досить слушним стає точка зору О. М. Чечель щодо того, що «економічна безпека як інструмент реалізації національних економічних інтересів впливає на весь комплекс економічних відносин: виробництво, розподіл, обмін і споживання матеріальних благ. Як базис національної економічної системи економічна безпека є найважливішою умовою, що визначає характер розвитку всього комплексу економічних відносин. Взаємозв'язок процесів, складових економічних відносин передбачає комплексний підхід до їх регулювання, обумовлює взаємозв'язок напрямів економічної політики». Комплексність впливає на визначення пріоритетів економічного зростання, оскільки забезпечує взаємопов'язаність подій при досягненні економічного зростання в одній галузі економіці та каналізації відповідних процесів в інших. Тому визначення пріоритетів економічної політики держави, і особливо в контексті забезпечення національної економічної безпеки повинно відбуватися через встановлення цілей глобального економічного бачення майбутнього місця України в світогосподарських процесах.

З цих позицій найбільш пріоритетними галузями економіки, враховуючи крім іншого їх суспільно-економічну важливість повинні вважатися:

– у військово-промисловому комплексі – розробка та виробництво всіх видів озброєння (переважно важкого та авіаційного типу) для потреб експорту та для потреб власних Збройних сил України;

– в секторі ЖКГ – переробка побутових та промислових відходів; виробництва електричної та теплової енергії; будівництво та реконструкція існуючих комунальних мереж та житлового фонду;

– в галузі металообробки та машинобудуванні – розширення асортименту продукції металургійного виробництва та оновлення основних фондів; виробництво транспортних засобів, авіа- та космічне будівництво;

– в агропромисловому секторі – виробництво, зберігання харчових продуктів, виробництво біопалива;

– в транспортному секторі – реконструкція та будівництво шляхопроводів та транспортної інфраструктури як громадського, так і промислового призначення;

– в енергетичній сфері – виробництво всіх видів енергії, перетворення на енергетичну незалежну країну, в тому числі за рахунок активізації вироблення та використання альтернативних відновлювальних джерел енергії.

Слід зауважити, що для кожної із наведених пріоритетних галузей економіки важливим орієнтиром є імпортозаміщення, тобто економічна безпека досягатиметься не лише за рахунок розвитку наведених галузей, а головним чином за рахунок створення передумови для їх безперервного функціонування і незалежності від імпортової продукції. Так само і кінцева продукція самих пріоритетних галузей економіки повинна задовольняти потреби внутрішнього ринку, що автоматично зменшуватиме залежність України від імпорту.

Таким чином, реалізація запропонованого підходу до розуміння побудови системи забезпечення економічної безпеки пріоритетних галузей національної економіки, дозволить у стратегічному вимірі вирішити низку проблем правового та економічного характеру в контексті створення конкурентоспроможної економіки держави.

Внукова Н. М.,

д. е. н., професор, завідувач кафедри управління фінансовими послугами, ХНЕУ імені Семена Кузнеця

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЧЕРЕЗ СПРОЩЕННЯ ДОСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНИХ ВИДІВ КРЕДИТУВАННЯ

Актуальність. В умовах сучасної фінансово-економічної кризи нестача ліквідних коштів у суб'єктів господарювання, зокрема, малого та середнього бізнесу, відчувається особливо гостро. Основні недоліки короткострокових банківських кредитів полягають у високих відсоткових ставках та необхідності надання забезпечення. Швидкий розвиток спеціальних видів кредитування спрямований на задоволення попиту у фінансових ресурсах. У практичній діяльності питання розвитку сфери підприємництва може відбуватися через спрощення доступу до спеціальних видів кредитування, зокрема, факторингу.

Мета – розробка теоретичних положень та практичних рекомендацій для визначення перспектив спрощення доступу до спеціальних видів кредитування, зокрема, факторингу, як інструменту забезпечення інституційного розвитку сфери підприємництва.

Виклад основного питання. Визначення поняття «факторинг» наведено в табл. 1. Як видно з табл.1, зважаючи на специфіку здійснення факторингових операцій, у кожному нормативному документі є різний акцент на технологічній суті операцій факторингу. Окремий розгляд факторингу тільки як продаж дебіторської заборгованості чи переуступка фінансовій установі грошової вимоги, є недостатнім, оскільки факторинг характеризується складністю надання фінансових послуг. Він є комплексом фінансових послуг, що полягають у передачі права вимоги коштів (дебіторської заборгованості) за поставлену продукцію або надані послуги фінансовій уста-